

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/333090003>

Sağlıkta Dönüşüm Reformu Kapsamında Sağlık Harcamalarının Gelişimi

Conference Paper · September 2017

CITATIONS

0

READS

105

2 authors:

Aysun Yılmaztürk
Balıkesir University

17 PUBLICATIONS 36 CITATIONS

SEE PROFILE

Sami Buhur
Balıkesir University

40 PUBLICATIONS 22 CITATIONS

SEE PROFILE

Sağlıkta Dönüşüm Reformu Kapsamında Sağlık Harcamalarının Gelişimi

Aysun YILMAZTÜRK

Yrd. Doç. Dr., Balıkesir Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Maliye Bölümü, Balıkesir, Türkiye
E-mail: yilmazturk@balikesir.edu.tr

Sami BUHUR

Yrd. Doç. Dr., Balıkesir Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Maliye Bölümü, Balıkesir, Türkiye
E-mail: sami.buhur@balikesir.edu.tr

Öz

Ülkemizde sosyal haklar arasında düzenlenen sağlık, anayasal koruma altına alınan temel hak olmasının yanı sıra, verimli işgücü ile yakın bağlantısı nedeniyle de ekonomik büyümeye katkıda bulunma özelliğine sahiptir. Ayrıca ülkelerin gelişmişlik göstergeleri içinde en önemlilerinden biridir. Dünyada, ortalama yaşam süresindeki artış, eğitim düzeyinin artması, teknolojik gelişmeler, beklentilerdeki artış gibi sebeplerle sağlık harcamaları ve maliyetleri giderek artmaktadır.

Sağlık harcamalarının GSYH içindeki payı, genel bütçeden aldığı pay, sağlık sektörünün yüksek oranlı istihdam potansiyeli taşıması, ileri teknoloji kullanması gibi nedenlerle ekonomik öneme sahip olması, bu alanda siyasilerin politika üretmesini zorunlu hale getirmektedir. Diğer neden, sağlık hakkının devletin asli görevlerinden biri olmasıdır. Sağlık politikaları aşağı yukarı aynı amaçlarla ortaya konmakta; tüm vatandaşların sağlık hizmetine ulaşmasını sağlamak, sağlık harcamalarını kontrol altına almak, finansman sorununda sürdürülebilirliği sağlamak, sağlık alanında sağlanacak gelişmelerin uluslararası tablolara yansımalarıyla gelişmiş toplumlar içinde yer alabilmek hedeflenmektedir.

Türkiye’de 2003 yılından bu yana Sağlıkta Dönüşüm Programı (SDP) çerçevesinde bir dizi reform gerçekleştirmiştir. Sağlık hizmetlerinin sunumu ve finansmanında değişimler meydana gelmiş, devletin sağlık hizmetlerine yaklaşımında dönüşüm sürecine girilmiştir.

Bu çalışmanın amacı ise SDP sonrasında sağlık sisteminde meydana gelen değişiklikleri değerlendirerek, sağlık harcamalarının bu süreçteki gelişimini incelemek, Türkiye’nin OECD ülkeleri içindeki durumunu sağlık harcamaları yönünden tespit etmektir.

SDP sonrası uygulamaların sağlık harcamaları üzerindeki etkisi ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır. Bu araştırmanın sonucunda, Türkiye’de sağlık ve ilaç harcamalarının gelişimi kapsamında, toplam sağlık harcamalarının, kamu ve özel sektör paylarının, kişi başı sağlık ve ilaç harcamalarının incelenmesi ile elde edilen verilerin OECD ülkeleri kıyaslaması yapıldığında son yıllarda sağlık harcamalarının tüm dünyada ve Türkiye’de arttığı görülmektedir.

DSÖ ölçütlerine göre; bir ülkede sağlık hizmetlerinin varlığından söz edebilmek için, o ülkedeki

toplam sağlık harcamalarının GSYH'nın en az % 5'i veya daha yüksek olması gerekmektedir. Türkiye'de bu oran 2015 yılında % 5,4'dür ki; sağlığa ayrılan pay yetersiz değildir. Özellikle 2002 ve sonrasında toplam sağlık harcamaları (TSH) artış hızı GSYH artış hızını geçmiştir. SDP sonrasında sağlık harcamalarının kompozisyonuna bakıldığında, kişi başi kamu sağlık harcamalarının payı artarken, aynı dönemde kişi başi özel sağlık harcamaların payı ise kamu harcamalarındaki bu artışın üzerinde gerçekteşmiştir. Kamunun özel sağlık sektöründen hizmet satın alması da sağlık harcamalarının artışının bir nedeni olarak görölmektedir.

Sağlık hizmetlerinin sunumu ve finansmanındaki değişim çerçevesinde eleştiriler dikkate alındığında da devletin sadece planlayıcı ve denetleyici rolünün ön plana çıktığı, özel sektörün ağırlık kazandığı şeklinde sonuçların gözleendiği tartışma konusudur.

Anahtar Kelimeler: Sosyal haklar, Sağlık Reformu, Sağlıkta Dönüşüm Proğramı, Sağlık Harcamaları